

გაზეთი ღირს:

თვე	მ. მ.	კ.	თვე	მ. მ.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

ივერი

რედაქციის მისამართი:
ნიკოლოზის ქუჩა, № 14, თბილისი.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბუჯდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვა.
გაზეთის საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადების:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ
16 კობ., მეორეზედ—8 კობ.

„ივერი“ ტელეფონი № 227

„ივერი“ ტელეფონი № 227

პირველ სექტემბერიდან წლის დამლევაძე გზს. „ივერი“
ქლირს 4 მან. 75 კან.

ქართულ დრამატიულ საზოგადოების გამგებმა აცხადებს, რომ 25 სექტემბერს დანიშნულია საზოგადოების წევრთა საგანგებო კრება. კრებამ უნდა აირჩიოს გამგეობის ორი წევრი და სამი კანდიდატი. (3-5-1)

პირველი კერძო სამკურნალო ექიმის ნავასარდიანისა (კუკიაში, გორანცივის ძეგლის პირდაპირ) ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა. დილაობით: ზ. ა. ნავასარდიანი, 11-12 საათ. საღამოობით: ვენერიული (სიფილისი) და საზარდეს ავადმყოფობანი. ე. მ. ჩაქაძე, 9-10 საათ. სნეულეობანი: შინაგანი, თვალისა და ნერვებისა. მკურნალი-ქალი. ზ. ა. რუდენკო. 10¹/₂-11¹/₂, საათ. ქალთა სენით და ბავშვების ავადმყოფ. მსურველთ ყვავილს აუტრის. ზ. ა. ბახანსაძე. — დილის 11¹/₂-12 ს. ქალთა სენით ავადმყოფებს. ზ. ა. კახაბერიძე. 1-1¹/₂, საათ. შინაგანი და ბავშვებისა. ზ. ა. გურგენი. 1¹/₂-2¹/₂, ს. შინაგანი, და საზარდეს ავადმყოფობის. ყურის, ყელის და ცხვირის ავადმყოფ. საღამოობით: გ. მ. მახვიაძე. — 6-7 საათ.

შინაგანი და ბავშვების ავადმყოფ. ნერვებისა და კანის სნეულებ. ზ. ა. ნავასარდიანი—6¹/₂-7 საათ. ტ. ა. რუდენკო—სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკროსკოპიულად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ. ჩხევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; ლაბორატორიის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დიპლომატიკური სამკურნალო დოქტორი მ. მ. მახვიაძე ნავასარდიანი. Первая частная лечебница Д-ра М. М. Махвиадзе в Тифлисе, противъ памяти. Воронцову. (7)

მისის იმპერატორების უმაღლესობის დიდის მთავრის მიხეილ ნიკოლოზის ძის ჩამოგრძნობა ტფილისში.

გუშინ, 17 სექტემბერს, დილის 9 საათზედ, საიმპერატორო მატარებელი ჩამოგრძნობდა ტფილისში მისი იმპერატორების უმაღლესობა დიდი მთავარი მიხეილ ნიკოლოზის ძე. ქალაქი გათენებლდნენ მისის უმაღლესობის მიღების სამზადის შეუდგა. ყველა სახლის წინ ბაირაღები ამართეს. აუარებელი ხალხი შეიკრებოდა და მთელი საათიდანვე მიეშურებოდა რკინის გზის სადგურისაკენ. 8 საათისთვის სადგურზედ შეიკრებნენ სამოქალაქო და სამხედრო უწყების მწვენი იყო ჩამალული.

— ეჰ, ეხლა რომ იქ ვიყუნეთ, ჩაილაპარაკებდნენ: მაგრამ რა საძაგელი მიხვეული-მოხვეული გზას სულ ცოტა, ნახევარ საათი კიდევ საქირა, რომ იქამდის მივალწოდით, და მე-კი ხახა სულ ერთიანად ამომიშრა. — აგერ იქ ღობეა, მაშ ახლოს სადმე სახლი უნდა იყოს. აბა გაიხედე, ხეებ შუა რაღაცა მოსჩანს: იმედი მაქვს, იმ სახლის პატრონი შეუბრალდებელი კაცი არ უნდა იყოს, რომ ორს დაღლილ-დაქანცულს მგზავრს უარი უთხრას და წყალი არ მიაწოდოს.

სახლი, რომელიც შეამჩნია ერთმა მგზავრთაგანმა, გაშენებული იყო გზის მახლობლად დიდ ძველ ბუჩქნარებს შუა და გარს მალაღი ქვიტკირის კედელი ევლო. — თუ არა ვცდები, ეზოსთან ვიღაცა სდგას, — შენიშნა გალიგერი: იმედი მაქვს, რომ იგი ადამიანი და გამოველაპარაკებით. ბევრი აღარ უფიქრია, სახლისაკენ გაუხვია და კედელს გაჰყვა. ქისკართან, მართლა, კაცი ჰნახა, რომელიც დახოქილი იყო — რკინის კარებს ასწორებდა. ბაცი ფერის ტანისამოსი ეცვა, თავზედ-კი რაღაცა ჰქონდა წაკრული; როდესაც ცხენის

მოხელენი, მათ შორის მთავარი მართებლის კანცელარიის დირექტორი თავ. მიტკევიჩი, ვიცე-დირექტორი ი. ი. სანდრივაილო, მთავარ-მართებლის საბჭოს წევრი ბ. ნი პრიბილი, სულტან-კრიმ-გირეი, ტფილისის გუბერნატორი, კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველი, მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა მინისტრის რწმუნებული, ტფილისის გუბერნიის თავად აზნაურთა წინამძღოლი, ამავე გუბერნიის ყველა მაზრის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი, ტფილისის ვიცე-გუბერნატორი, კავკასიის ოლქის ფოსტა-ტელეგრაფის უფროსი, კავკასიის სამკურნალო ნაწილის უფროსი, საკანტორლო პალატის უფროსი, საცენზურო კომიტეტის თავმჯდომარე, სამოსამართლო უწყების მოხელენი, ქალაქის საბჭო და გამგეობა ქალაქის მოურავის წინამძღოლობით და სხვანი. კავკასიის მთავარ-მართებელი თავ. ს. გ. გოლიცინი 8¹/₂ საათზედ მობრძანდა. ტფილისის რკინის გზის სადგურის ბაქანზედ საპატია დარაჯი იყო გამწყვრივებული. იქვე იდგა მთავარ-მართებელი, ტფილისის კომენდანტი და გენერლობა. სამოქალაქო მოხელეთ სადგურის პირველ კლასის დარბაზში მოიყარეს თავი.

საიმპერატორო მატარებელი, რომელიც მისი უმაღლესობა დიდი მთავარი მიხეილ ნიკოლოზის ძე ბრძანდებოდა, მოვიდა სწორედ 9 საათზედ. მის უმაღლესობას თან ახლდნენ უაღვრესი შვილი გიორგი მიხეილის ძე, გენერლები ბარონი დ. ფ. ვინსპერი და ბარონი ი. მილორა მოხსენი

ფების ხმაზედ თავი აიღო მალა, გალიგერის თვალებს ბრინჯაოს ფერის სახის ადამიანი წარმოუდგა წინ მუქის ფერის წვერით და ჩაშვებულ-ჩაკვივნილის თვალებით; ეტყობოდა, ინდოელი, ან არაბი უნდა ყოფილიყო. იგი უძრავად შესტყუროდა მგზავრის მოახლოვებას, მისი სახის გამომეტყველება არც ცნობის-მოყვარობას, არც გაკვირვებას, არც თანაგრძნობას არ აღნიშნავდა. როდესაც გალიგერი ოც ნაბიჯზედ მიუახლოვდა, უცნობმა ხელი აიშვირა უცბად და ინგლისურად წამოიძახა: „არ შეიძლება!“

გალიგერი მაინც კარებს მიუახლოვდა და დარაჯს ზრდილობიანად უთხრა: — ნუ გეშინიანთ, ჩემო მეგობარო! ამ სახლს ცუდს არას დავმართებთ, ჩვენ მხოლოდ წყალსა გთხოვთ დასალევად ჩვენთვისა და ჩვენის ცხენებისათვის. იგი ქისკარს მიუახლოვდა თუ არა, იმ დროს კარებიდან უცრად გაფთრებული უზარმაზარი ძალი გამოვარდა და ცხენს ზედ თავზე ეცა. შეშინებული ცხენი გვერდზედ გახტა, გალიგერი, რომელიც არ მოელოდა ამის, უნაგირიდან გამდოვარდა და

თავი კედელს ისე მაგრად დაჰკრა, რომ, კრინტიც არ დაუძრავს, მკვდარსაგით გაიშოტა რიყიანს ალაგას, სადაც სისხლის გუბე დააყენა თავისს გარშემო. ექიმი ზეიდორფი თვალის დახამხამებაზედ გადმოხდა ცხენიდან, თეთრის თავ-წასაკრავით დარაჯი-კი წამოდგა, მაგრამ გაშვებული დარჩა იმავე ადგილას; ძალი ყუფით მივარდა ექიმს, მაგრამ ექიმმა ისე მწვევად გადაჰკრა მართახი, რომ კუდი ამოაძუებინა და საჩქაროდ შეუდგა თავისს უბედურ მგზავრის დახმარებას. გალიგერი თვალზედ დაჰყუტილი უსულოდ იდგა და კრილონიდან სისხლის ნაკადული გადმოსჩქედა. გასინჯა ავადმყოფი საჩქაროდ ზეიდორფმა და დარაჯს მიჰმართა: — ჩემი მგზავრი დაუყოვნებლივ უნდა გადაყვანილ იქნას ამ სიციხისაკენ ჩრდილში სადმე. სახლში უნდა გადავიყვანოთ და აბა დამეხმარეთ; დააჩქარეთ-კი, რადგან ერთის წამით შეხანება შესაძლებელია სიცოცხლედ დაჯდეს. დარაჯი ყურს არ იბერტყდა. — ბატონო, არაფერი მესმის, — წაილაპარაკა იმან, როგორც იყო, ინგლისურად. ექიმმა ზეიდორფმა განუმეორა თავი

ნება ტფილისის კომენდანტისაგან, მისი უმაღლესობა დიდი მთავარი მიხეილ-მა საპატია დარაჯს. გამოიხმო მედროსე და „ვანმისტრი“ და ორივენი გადაჰკონა. შემდეგ მათი უმაღლესობა პირველ კლასის დარბაზში შებრძანდა. პირველად მიეგება დიდ მთავარს ქალაქის მოურავი ბ. ნი გ. გ. ევანგულოვი, პურ-მარილი მიართვა და მოახსენა:

„მოვართმევ რა რუსთა ჩვეულებისამებრ თქვენს იმპერატორების უმაღლესობას პურ-მარილს ტფილისის ქალაქის საზოგადოების მხრივ, გაგებდეთ და ვუსურვებ თქვენს უმაღლესობას ხანგრძლივს, ფრიად ხანგრძლივს უფოთელს სიცოცხლეს. ხსოვნა თქვენის სიყვარულით აღსავსე მმართველობისა ღრმად არის აღბეჭდილი ტფილისისა და მთელის კავკასიის თქვენდა ერთგულ-ქვეშევრდომ მკვიდრთა მაღლობით განმსჭვალულს გულში და ხსოვნა ესე გარდაეცემა მოდგმიდგან მოდგმას, შთამომავლობისაგან-შთამომავლობას. გაუმარჯოსთა მრავალს წელს თქვენს იმპერატორების უმაღლესობას.“

მიიღო რა ქალაქის მოურავისაგან პურ-მარილი, მისმა იმპერატორებთა უმაღლესობამ მადლობა უბრძანა ქალაქის საზოგადოებას ერთგულ ქვეშევრდომულ გრძობათა გამოთქმისათვის და მოწყალედ გამოჰკითხა ქალაქის მოურავს ქალაქის საქმეებისა გამო მოსკოვიდან პეტერბურგში მოგზაურობის შესახებ. ამასთან კეთილ ინება და ჰკითხა: „რა საქმეები უფრო აინტერესებს ქალაქს პეტერბურგში და როგორ იქმნა მიღებული იქ ქალაქის მოურავის უამდგომლობანი?“ ბ-ნმა ევანგულოვმა მოახსენა მის უმაღლესობას, რომ ამ ეამად ტფილისისათვის უფრო საინტერესოა უამდგომლობანი სესხისა და მოტანილ და გადატანილ საქო

ვისი თხოვნა, თუმცა ყოყმანით, ინგლისურად. დარაჯი მაინც ადგილიდან არ იძროდა, თითქოს კარებში ელოდებოდა, რომ ბალში არ შეუშვასო. — არ შეიძლება, ბატონო! აქ შესვლა არავის შეუძლიან, აღკრძალულია შესვლა. ექიმს სახეზედ სიზრახვე დაეტყო. — ეხლავე ასრულეთ, რასაც გიბრძანებთ, — ბრძანების კილოთი შესძახა მან. აქ სიკვდილ-სიცოცხლესა საქმე-გზა მომეცი, თორემ... ამ დროს ამათ ვიღაც მესამე მიუახლოვდა. იგი გამხდარი მოხუცი კაცი იყო, წარქოსადეგის ტანისა და ისეთის შეხედულობისა, რომ ყველას თვისდა უნებურად გულში პატრიის ცემას უნერგავდა. მუქის ფერის ტანისამოსი ეცვა, გრძელი ქალარა წვერი გულამდის სწვდებოდა, სახის გამომეტყველება მის ქუასა და გონიერებას ამტკიცებდა, მაგრამ ის განსაკუთრებული ყვითელი ფერი კი ელო, რომელსაც ადამიანი შეიძენს ხოლმე ევროპის ცხელ ქვეყნების ჰავაში დიდის ხნით დარჩენით. მან ხელით მოიშორა ძალი, რომელიც მხიარულად შეეგება გზაში, და ზრდილობიანად ჰკითხა ზეიდორფს: — რა მოხდა, ბატონო?

ნელზედ ფუთის კვალობაზედ შემოსაღებ გარდასახადის დაწესების შესახებ. პეტერბურგში ყველა სამინისტრო ყურადღებით მოეკიდა ჩემს უშუამდგომლობასაო. მათმა უმაღლესობამ იცნო ზოგიერთი ძველი ხმოსანი, გაიხსენა მათი სამსახური და ჰკითხა აწინდელ მათ მდგომარეობის შესახებ.

ქალაქის მოურავის შემდეგ მათ უმაღლესობას მიესალმა ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი, ეგერმისტერი თავ. კ. ი. მუხრან-ბატონი. მისმა უმაღლესობამ ხელი ჩამოართვა თავად-აზნაურთა წინამძღოლს და ბრძანა, გულით მოხარული ვარ ამ ქვეყნისა და ქართველ თავად-აზნაურთა ნახვის გამოო. შემდეგ წარდგინა მისის უმაღლესობის წინაშე მზრების თავად-აზნაურთა წინამძღოლი. თავად-აზნაურთა შორის მოჰკრა რა თვალი ძველ მემოართ, მასთან ერთად ჯარში ნამყოფთ გენერალ-ლეიტენანტ კ. კ. მამაცაშვილს და გენერალს თავ. ბე-ბუთაშვილს, უაღვრესტოცემად გენერალ-ფელდმარშალმა მხურვალედ გადაჰკონა ისინი და მოწყალედ გამოჰკითხა ჯან-მრთელობის შესახებ.

მისმა უმაღლესობამ, როდესაც ყველას იქ მყოფთ ჩამოუარა, მადლობა უბრძანა. 9 საათსა და 23 წუთს რკინის გზის სადგურიდან მისი უმაღლესობა დიდი მთავარი წაბრძანდა დიდუბის მიხედობაში, სადაც ჯარი იყო დაბანაკებული. ჯარის დათვლიერების შემდეგ, რომელმაც მისის უმაღლესობის წინ ცერემონიის მარშით გაიარა, მისმა

უმადლესობაში მადლობა გარდაუხდა...

იქვე გამართული იყო ფარდულე...

საუბრის შემდეგ მათი იმპერატორე...

ქუჩების ორსავე მხარეს აუარებ...

განსაკუთრებით ბევრი ხალხი იდგა...

სასახლეში მათი უმადლესობა მო...

ნაშუადღევს 3 1/2 საათზედ სასახ...

ერთის საათის შემდეგ მისი იმპე...

სალამოს 7 საათზედ მთავარმარტე...

ხეიდორფმა ზრდილობიანად დაუ...

ახალი ამბავი

*. მიწად-მოქმედებისა და სახელ...

*. კავკასიის სამკურნალო ნაწი...

*. ტფილისის გუბერნატორმა ვა...

*. საფრანგეთის საერო განათლე...

*. შინაგან საქმეთა სამინისტრომ...

*. მეთორნეებმა მიმართეს ქალა...

ნობის მოუმატეთო, რადგან ფქვილი...

*. „Trust franco-belge de tramvoys et d'electricite“-ს საზოგადოების წარმომადგენელმა კაზიმირ პეტიმ, გაიცნო რა ხმოსანთა კომისიის მიერ შედგენილი პროექტი ცხენის რკინის გზის საწარმოებლად აღების ნორმალურ პირობებისა, განაცხადა, საზოგადოება თანახმა იქნასო.

*. ტფილისის მაზრის სოფ. გლდანდგან სწერენ „KABR. СЕЛЪС. ХОЗ.“-ს, რომ ამ სოფელში თანდათან ვრცელდება წესიერი მეფუტკარეობა. ბევრმა უკვე შეიძინა დადანიის სკები, რომელსაც განათლებულ ქვეყნებში ჰხმარობენ. გლეხ-კაცობა თანდათან ეტანება უჯრებისსკებს. ვენახის წამლობაც უფრო ფეხს იკიდებს გლეხთა შორის. წელს ვენახებიც კარგი იყო, რომ ქარებს ოდნავ არ წაეხდინათ.

*. ვაზ. „კავკასის“ სიტყვით, ოზურგეთის მაზრის მომრიგებელ შუამავლად, თავ. წულუკიძის ადგილას, რომელმაც თანამდებობას თავი დაანება, რაქის მაზრის მომრიგებელ შუამავალს ჯაყელსა ჰნიშნავენო, ხოლო რაქის მაზრის მომრიგებელ შუამავალად—თავ. ი. გ. აბაშიძეს, რომელიც ამ ყამად ტფილისის საკანტროლო პალატაში ჰმსახურობს.

*. ვაზ. „ტფ. ფურ“. სწერენ დ. სურამიძეს, რომ 8 სექტემბერს, სალამოს, სურამის მახლობლად ორმა ბოროტ-განმზრახველმა სამი ახალგაზდა ყმაწვილი, ესე 15—16 წლისა, არუთინ თუჯოვევი, ივანე სამაგლიშვილი და აბგარ ბოლდანოვი გაძარცვა. თუჯოვევი, სამაგლიშვილი და...

ბოლდანოვი დღეობაში იყენენ თუ...

*. გორიდან სწერენ ვაზ. „კავკას“-ს: „სამზახათს, 15 სექტემბერს, ა. ე. ზეზუნანის ვიწრო-ლიანდაგიან შტოს სადგურ ატენში სახლებს ცეცხლი წაეკიდა. ცეცხლი პირველად გაჩნდა ხის შენობაში, რომელსაც „დეპო“ ეწოდება. ამ დეპოში მოთავსებული იყო ორთქლ-მავალები და ვაგონები. ცეცხლი 11 საათზედ გაჩნდა, ხოლო ნაშუადღევს 2 საათზედ დეპო უკვე განადგურებული იყო. დეპოში ამ დროს ერთი ორთქლ-მავალი იყო, რომელიც 15,000 მანეთი ღირდა. იმის გადაჩენა ვერ მოახერხეს. ცეცხლი, როგორც ამბობენ, ერთის მუშის გაუფრთხილებლობით გაჩენილა. ზარალი 18,000 მანეთამდე იქნება.“

*. თელავი. 13 სექტემბერს, სალამოს 11 საათზედ, აქ მოვიდა თავ. აკაკი წერეთელი. მეორე დღეს, 14 სექტემბერს, აკაკი ალავერდში წავიდა. ჩვენი პოეტი კახეთ-ქიზიყის მოვლას აპირებს.

*. დ. ოჩამჩირე (აფხაზეთი). 31 აგვისტოს გავისტუმრეთ ოჩამჩირედგან ქუთაისისკენ ბლადონინი მ. ი. კერესელიძე, რომელიც 16 წელს წაღს ემსახურებოდა, როგორც ყველასათვის საყვარელი და კეთილი...

ლად უკუნეთსა ჰკავდა. — ყოველთ უწინარეს ქილობა უნდა გაისინჯოს და სისხლის დენა შევწყვიტოთ, — სთქვა მოხუცმა, რომელიც, როგორც ეტყობოდა, სახლის პატრონი უნდა ყოფილიყო. არ შეუძლიანთ, ბატონო, ცოტაოდნენ დამეხმაროთ!

— მე მარტაც მინდოდა მაგისი დახმარება. ნება მიბოძეთ გაგეცნოთ: მკურნალი ბრუნო ზეიდორფი გახლავართ. სიანს, ჩვენ ორივენი ამ საქმის ხელისანნი და ამხანაგები ვყოფილვართ.

მოხუცებულმა ამ დროს ერთი ფარდა ისე ასწია, რომ სინათლე პირდაპირ თავზედ მიადგა ავადმყოფს და სინათლეზედ თავისუფლად შეეძლოთ საქირო მოქმედების დაწყება. კარგად დრომ გაიარა, სანამდის მოხუცი უზასუხებდა.

დადინმა ორი ყუთი მოიტანა; ერთი მოზრდილი სხვა-და-სხვა შესახვევ შესაკრავის მასალით და მეორე, ცოტა უფრო მომცრო, ყოველგვარის სადოსტაქრო იარაღით. ზეიდორფმა თავისუფლად ამოისუნთქა იმედი მიეცა, რომ ესლა საშუალება ექნება და თავის მეგობარს დახმარებას აღმოუჩენს, რაც-კი შეიძლება. დრო აღა დაუკარგავთ და საქმეს მაშინვე შეუდგნენ. თუთხმეტის წამის განმომავლობაში ზეიდორფმა თავი შეუხვია ავადმყოფს და თითქმის ამავე დროს, მხუტობულის დახმარებით, გალოგერი გონს მოვიდა და თვალები გაახილა.

— როგორა ჰგძნობ თავს, მეგობარო? შეეკითხა: ახალგაზდა ექიმი, ვინაგარ, მცნობ?

— გზედავ, უზასუხა ავადმყოფმა ნელის ხმით და თავს ძალა დაატანა ამის სათქმელად. რაქნა, მე რაღადამმართინა? — ცხენმა გადმოგადლო, მაგრამ ღმერთმა დაგვიფარა და მცირე ოდენის ჰრილობით გადაარჩი.

მიყვანე? — იმ სახლში ვართ, რომლის სიახლოვესაც ეს უბედურება მოხდა. უბედურმა შემთხვევამ ვაიარა და ესლა მხოლოდ ის-ლა დაგრჩენია, რომ ამდენიმე დღე ამ კეთილს კაცთან სტუმრობით ისარგებლო. იმედი მაქვს, რომ ამის წინააღმდეგი არ იქნებით ბ-ნო... უკაცრავად, წელან, კარგად ვერ გავიგონე თქვენი გვარი.

— მე ლინდენი ვახლავართ, მკურნალი რობერტ ლინდენი, — უზასუხა მოხუცმა, რომელსაც ზეიდორფმა მიმართა და რომელმაც ავადმყოფის გამოკვევსთანავე ისევ ფარდებს დაუწყო სწორება, და ცოტა სიჩუმი შემდეგ დაუმბატა: რაც შეეხება მასპინძლობას, მაგას კი ვერ ვიკისრებ. ასე მოსაქცევად საქმოდ შესაძლებელი მიზნები მაქვს და ღამეს აქ ვერ გაგატარებინებ.

— ნუ გეწყინებათ, ამხანაგო, უთხრა ზეიდორფმა: დარწმუნებული ვარ, რომ ეს თქვენი, უკანასკნელი სიტყვა არ არის. მე არას ვიტყვი იმის შესახებ, რომ სულ თქვენის ძალის წყალობით მოხდა ეს უბედურება, მაგრამ, როგორც კაცი და უმეტესად როგორც მკურნალი თქვენ ისედაც მოვალე ხართ ავადმყოფს დახმარება აღმოუჩინოთ. თქვენ ხომ,

რასაკვირველია, მართლად არ მიგანინათ ის, რაც ესლა ჩემს მეგობარს ვუთხარი. საქმე ბევრად უფრო ცუდად არის. ჰხედავთ, ისევ გრძობა დაპკარგა და ამისი სადმე გადაყვანა საშიშია.

ლინდენი გაიშმდა. თავისს ქალარა წვერს რაღაც ნაირად არხევდა და, ეტყობოდა, გონებაში რაღაცა ფიქრს ებრძოდა.

— შეუძლებელია! ყოველად შეუძლებელი! ოქვენ მართალი ხართ: ავადმყოფის გადაყვანა საშიშია და არც მე გადავალ კაცთ მოყვარეობის კანონს, მაგას შეუძლიან დარჩეს, მხოლოდ მაგის მეტს ვერავის მიეცემ ნებას აქ ღამის გატარებისას. მე ჩემის მოსამსახურეებით მოვუვლი; ყველაფერს ვუშვინი. თუ ეს საკმარისი არ არის, იძულებული ვარ დაბეჯითებით გთხოვოთ, რომ გადაყვანოთ სადმე.

მოდღარი, ოჩამჩირის საზოგადოებას, ხოლო აფხაზეთის ეპარქიას — 28 წ. მამა იოანეს და იმის ძვირფასის ოჯახობის მოშორებამ დიდდ გული დაუთუთა ოჩამჩირელ მკვიდრთ. საზოგადოებამ გამოასახოვარი სადილი. გაუმართა 30 აგვისტოს და უღრმესის პატივის კემის ნიშნად, მაცხოვრის ხატი მიართვა საჩუქრად. სამღვდლოებს ცალკე ჰქონია გამოწერილი ჯვარი მამა იოანესთვის მისართმევად, მაგრამ დროზედ ვერ მოუსწრო. მეორე დღეს საზოგადოება გამოეთხოვა და მამა იოანე ქუთაისისკენ გაისტუმრა...

მან თავის ახალგაზდობა აფხაზეთის ეპარქიას შესწირა და არც უნაყოფოდ ჩაუკლია იმის შრომას. სადაც უყოფილა, ყველგან სიყვარული დაუხსახურებია. მამა კერესელიძე დიდხანს იყო მისიონერად აფხაზეთის მივარდნილს კუთხეებში, მხოლოდ 1882 წ. ოჩამჩირეში იქნა გადმოყვანილი ბლალაჩინად. ვისურვებთ, რომ მამა იოანეს ახალს სამწყსოშიაც ისეთივე სიყვარული და თანაგრძობა დამსახურნოს, როგორც დაბა ოჩამჩირეში დაიმსახურა.

მივაქვევთ ჰელ-მოქმედთა ყურადღებას გაჭირვებულ მღვდლობობას ახალურის ქრისტიანთა საზოგადოებას. საბრალო დედაქალაქის ჩხვიძეს ხუთი წერილ-შვილი ჰყავს და ცხოვრების სახსარი-კი სრულიად არ მოეპოვება. მკვლის დღეობით ბავშვები მშვირ-მწყურვალნი არიან. კარგი იქნება ვინმემ შემწეობა აღმოუჩინოს. ადრესი: ავლაბარი, ციციანოვის აღმართის თავზედ „პაკიოვის ყაზარმების“ გვერდზედ, სახლი № 7.

ქართულ დრამატულ საზოგადოებას წამართა კრება.
16 სექტემბერი.

კრება დაიწყო ღამის რვა საათზედ და ოც-და-შვიდი წევრი დაესწრო. ეს კრება იყო განგრძობება 10 სექტემბრის კრებისა. კრებას თავმჯდომარეობდა ბ-ნი პ. რ. ყიფიანი. წარსულის კრების ოქმის წაკითხვის შემდეგ კრებას წაუკითხეს გამ-

ლის კილოთი იყო ნათქვამი, რომ ზეიდორფმა თავის მეგობრის საკეთილდღეოდ ამის მეტი აღარა უთხრა რა: — ავადმყოფთან ერთს ღამის გატარების ნებას მეც არ მაძლევთ? — არა გზით არ შემოძლიან. ამისათვის საკმაოდ შესაწყნარებელი მიზეზი მაქვს. რასაკვირველია, შეგიძლიან თქვენს მეგობართან დღისით მოხვიდეთ ხოლმე და დარწმუნდეთ, რომ კარგად ვუვლით. მეტს ნულარაფერსა მკითხავთ და ავადმყოფთანაც უცხო ხალხის სიარულისაგან განმთავისუფლეთ. — მაგ მხრივ არხინად ბრძანდებოდეთ; გალიგერს დედ მამა არა ჰყავს და ერთად-ერთი მისი და-კი პეტერბურგში სცხოვრობს ქმართან. — მეგობრები? — ახლო-მახლოს მეგობრები არა სადა ჰყავს, ჩემს მეტი, რომელთანაც სტუმრად არის. გალიგერი მექანდაკეა; იქნება რამე გაგეგონოთ მაგის შესახებ, რადგანაც იგი სახელ-განთქმულია. მკურნალმა ლინდენმა არას ნიშნად თავი გაუქნია. — ერთი წელიწადი იქნება, რაც ევროპაში დავბრუნდი, სთქვა მან ყოყმანით: ამასთანავე განცალკევებული ცხოვრობდ ჩემთვის და სულ ერთიანად სამეცნიერო კვლევა-ძიე

გეობის წევრის თავ. ნოდარ ჯორჯაძის წერილობითი განცხადება, რომელშიაც ის საზოგადოებას უცხადებდა, რომ მოუტლელობისა გამო არ ძალ-მიძს გამგეობის წევრობის თანამდებობა შევასრულო, რის გამოც იძულებული ვარ ამ თანამდებობას თავი დავანებო და ჩემს მაგიერ სხვა ვინმე აირჩიეთო.

შემდეგ წაკითხულ იქნა გამგეობის ორი მოხსენება იმის შესახებ, რომ ამ სეზონში გამგეობამ იკისროს თუ არა დასის შედგენა და წარმოდგენების მართვა ტფილისში. ამ საგნის შესახებ გამგეობა ორ დასად გაყოფილიყო. ერთის დასის მოხსენებიდგან, რომლის მომხრეც თავ. ვეზირიშვილი და ბ-ნი თურქესტანიშვილი იყვნენ, სჩანდა, რომ ამ სეზონში დრამატულ საზოგადოების გამგეობა ვერ იკისრებს მუდმივის დასის შედგენას და წარმოდგენების ხელმძღვანელობას შემდეგის მიზეზისა გამო:

- 1) ასეთს საქმეს არც საზოგადოების წესდება ავალებს გამგეობას და არც ძველის გამგეობის ოქმებში ისეთი დადგენილება, რომ ეს საქმე უთუად გამგეობამ უნდა იკისროს.
- 2) ცხადია, ყოველ წელს ქართველი საზოგადოება თანდათან მეტს გულ-გრილობას იჩენს ქართულ სცენის მიმართ, რაცა იქიდანანა სჩანს, რომ თეატრში ხალხი ნაკლებ დაიარებოდა და როგორც დრამატულ საზოგადოებას, ისე კერძო ამხანაგობათ დიდი ზარალი მოსდიოდათ ტფილისში მუდმივის დასის ყოლის გამო. ხოლო ყოველივე ეს, მოხსენების ავტორთა აზრით, უფულობისა და საზოგადოდ ხელ-მოკლეობის ბრალია, შეძლება არა გვაქვს, რომ თეატრი რიგიანად მოვაწყუთ და არტისტებს ღირებულნი ჯამაგირები ვაძლიოთო.
- 3) საქმის ასე უნუგეშო მდგომარეობის დროს თუ დრამატული საზოგადოების გამგეობა იკისრებს მუდმივის დასის შედგენას ტფილისში,

ბაში ვარ გართული. — ეს ისე, სხვათა შორის, ვთქვი. უნდა შეგატყობინო კადევ, რომ ჩემი მეგობარი დიდი ხანი არ არის, რაც პარიზიდან დაბრუნდა, სადაც ძალზედ მუშაობდა. იგი ჩემთან მოვიდა, რომ დაესვენა ცოტა-დღესაც, ამ უბედურ სეირნობის დროს, მეუბნებოდა, რომ არც ერთმა ჩემმა ნაცნობთაგანმა არ იცის, სად წამოვედით. ამ გვარად სექტვია, რომ ჩემს მეტმა იკოდეს ვინმემ მაგის აქ ყოფნა. ლინდენმა თავისუფლად ამოისუნთქა. — ვშიშობ, რომ ჩემი საქციელი ავად არ ჩამომართვთ, შენიშნა იმან: — მაგრამ სხვა მხრივ ვერ მოვიქცევი. ყოველ შემთხვევაში დაგიმტკიცებთ, რომ თქვენი საწყალი მეგობარი სანდო კაცის ხელშია. მკურნალი ზეიდორფი ავადმყოფს მიუახლოვდა, მაჯა გაუსინჯა, შემდეგ საათს დახედა და სთქვა: — მე ქალაქს უნდა წავიდე და სალამოზედ, თქვენის ნება-ართით, ერთხელ კიდევ ვნახავ. კიდევ რა უნდა გკითხოთ: ამის ყურის გდებასა და თვალის დაქერას ხომ იმ კაცს არ მიანდობთ, რომელიც ისე უგულოდ დასტკეროდა ცხენიდგან ჩამოვარდნის დროს?

ცხადია, — დიდი ზარალი მოუვა, რომლის გასტუმრებას საზოგადოების წევრები არ იკისრებენ და ეს ვალი გამგეობას დააწვება თავზედაო.

4) გამგეობის მოვალეობას, გარდა მუდმივი წარმოდგენების მართვისა, სხვა დირს-მნიშვნელოვანი საგნებიც შეადგენს, რომელთაც დიდი ყურადღება უნდა მიექციოს მან. მაგალითად: თეატრის წიგნთ-საცავის გამდიდრება ორიგინალურისა და ნათარგმნ პიესებით, ტანთ-საცმელების შექმნა; დაბა და სოფლებში წარმოდგენების გამართვა; კერძო წარმოდგენების გამართვა არტისტთა მოსაპოვებლად; საუკეთესო დრამატულ ნაწარმოების ავტორთა დაჯილდოება; დრამატულ სახელმძღვანელოთა გამოცემა ქართულს ენაზედ; ავადმყოფ და ქონებრივად შევიწროებულ არტისტთა შემწეობა და სხ.

ამ მოხსენებამ დიდი კამათი გამოიწვია საზოგადოების წევრთა შორის. მოხსენების აზრს თავგამოდებით იცავდა მისი ერთი ავტორი, თავ. ვეზირიშვილი. ამ მოხსენებისვე მომხრენი იყვნენ თავ. კიტა აბაშიძე, ივ. ზურაბიშვილი და გ. გმელიშვილი. გამგეობის ორის წევრის ბ-ნი ნიკო ხიზანაშვილის და ვალერიან გუნიას აზრით თვით გამგეობამ უნდა იკისროს ტფილისში სამუდამო დასის შედგენა და ამ სეზონში წარმოდგენების გამართვა. ამათ მიერ შედგენილი ხარჯთ-აღრიცხვა წაიკითხა ბ-ნმა ა. ახანაშვილმა. და ყოველი რიცხვი ხარჯთ-აღრიცხვისა დაწვრილებით განმარტა ხარჯთ-აღრიცხვით საზოგადოებას აქვს დღეს ნაღდად 800 მან., 30 წარმოდგენა მისცემს 7,000 მან., ბალი და კონცერტი — 1000 მან., სათავად-ახნაურო ბანკი — 1000 მან. და სავფერო ფული და სხვა შემოსურლებანი 2000 მან. ასე რომ მთელი შემოსავალი იქნება თორმეტი ათას მანეთამდე. ამ მოხსენებამ, ისე როგორც პირველმა, დიდი კამათი გამოიწვია. მოხსენების ავტორი ბ-ნი ნიკო ხიზანა-

— მე რომ ასე მოვიქცე, თქვენ მეგობარს საუკეთესო მომვლელი ეყოლება, რომლის მაგიერობასაც ვერც ერთს გამოკდილ ქალს ვერ შეუძლიან. დალინი ინდოელია და მე ოსტ-ინდიაში მემსახურებოდა. თან წამოვიყვანე, რადგანაც მისებრ ერთგული და მართალი კაცი იშვიათია. ხმა-ამოუღებლად თავს დასდებდა ჩემთვის და ბალში-კი არ შემოვიშვებდათ; ასევე თავ-განწირულებით მოუვლის თქვენს მეგობარს, მე რომ ვუბრძანო. მაგრამ მაინც თქვენდა დასამშვიდებლად პირობას ვაძლევთ, რომ ფესხაც არ შემოსდგამს ამ ოთახში. დალინი აივნის კიბის საფეხურზედ იჯდა, როდესაც მკურნალი ზეიდორფი ოთახიდგან გამოვიდა ხმის ამოუღებლივ ადგა და ახალგაზდა მკურნალი იმ ადგილას მიიყვანა, სადაც ცხენები ება. უნდოდა ზეიდორფისთვის ცხენზედ შეჯდობა ეშველა, მაგრამ იგი უცხად მოახტა უნაგირს, ამხანაგის ცხენის აღვირს წაავლო ხელი და ქალაქისკენ გასწია. გალიგერის მდგომარეობა აწუხებდა და ამ უბედურობას თავის თავს აბრალებდა. არ მოსწონდა აგრეთვე ლინდენის ქცევა, და რამდენიც აგონდებოდა ზოგი ერთი იმისი სიტყვები, იმდენად უფრო რაღაცა საიდუმლოდ

შვილი დიდის მკერმეტყველებით იცავდა თავის აზრს. ბ-ნი ხიზანაშვილს მხარი დაუჭირეს ბ-ნი პეტრე ყიფიანმა, არტემ ახანაშვილმა, ნოე ყორღანიამ, კოტე მესხმა და სხვებმა.

საგანი რომ საკმაოდ გამოირკვა, კრების თავმჯდომარემ ბ-ნმა პავლე ყიფიანმა ხმები შეჭრიბა ორთავე მოხსენების შესახებ. პირველის მოხსენების მომხრე, ე. ი. იმის, რომ დასის შედგენას გამგეობა ნუ იკისრებს, 9 კაცი აღმოჩნდა; ხოლო მეორესი, ე. ი. იმისა, რომ დასის შედგენა გამგეობამ იკისროს, — 16 კაცი. მაშინ წამოდგნენ გამგეობის ორი წევრი — თავ. ვეზირიშვილი და ბ-ნი თურქესტანიშვილი და კრებას მოახსენეს, რომ ჩვენს თანამდებობას თავს ვანებებთო. იმ-თს ადგილას და აგრეთვე თავ. ნ. ჯორჯაძისა მოწვეულ იქმნენ კანდიდატები ბ-ნი ახანაშვილი, მ. ნასიძე და ვ. კიკინაძე.

შემდეგ ბ-ნმა თავმჯდომარემ კრებას წაუკითხა არტისტის-ქალის, კენინა ბაბო ავალიშვილის თხოვნა, რომელშიაც სწერს იგი, რომ აგერ ოც-და-ათი წელია, რაც ქართულ სცენას ვემსახურები, ეხლა დავსწული და არც არავითარი ღონისძიება არ მომეპოება, რომ ვიწამლო და თავი შევირახო და დრო ვამოშვებით რაიმე შემწეობა აღმომიჩინეთო. კრებამ დიდის გულმტკივნეულობით მოისმინა ეს თხოვნა და გამგეობას დაავალა, შემწეობა აღმოუჩინოს რამდენადაც-კი შეიძლება.

ბოლოს კრებამ აირჩია საზოგადოების წევრად იოსებ იმედაშვილი. კრება დაიშალა ღამის 12 საათზედ. საზოგადოდ უნდა შეენიშნოთ, რომ 16 სექტემბრის კრება დიდის გამპრიახობითა და სიფრთხილით ეკიდებოდა თავისს საქმეს. არც ერთი საგანი არა ყოფილა ისეთი, რომ კრებას ყოველ მხრივ არ გაეზომოს და ისე არ დაეკრას ღარი.

ლ. მ. ეწვენებოდა მოხუცი. ბინდისას რომ მიუახლოვდა ლინდენის სახლს ქის — კართან დალინი მიეგება, აშკარა იყო, იმას ელოდებოდა; სახლის კარებწინ თვით სახლის პატრონი დაუხვდა, რომელმაც შეატყობინა, რომ ავადმყოფს არაფერი ცვლილება არ დასჩნევიაო. ავადმყოფის მომვლელად მოხუცებულ დედაკაცი იყო დანიშნული, წყნარის, მიმზიდველის ს. ხის ადამიანი; ზეიდორფს გული დაუწყნარდა, როდესაც ლინდენმა ხელი გაიწოდა მოხუცებულ დედაკაცისკენ და დაბალის ხმით გააცნო: — ქნი ტომპსონი გახლავთ, თერთმეტი წელიწადი ავადმყოფების უფროს მომვლელად იყო ბომბეის საავადმყოფოში. არხინად ბრძანდებოდეთ, ისე უფლის გალიგერს, როგორც ღვიძლი დედა. ზეიდორფს უნდოდა კიდევ რაღაცა ეკითხა, მაგრამ მოხუცს ისეთი მოუთმენლობა ეტყობოდა, იმათი წასვლის სურვილი ისე აჩნდა სახეზედ, რომ წასვლა არჩია, თუმცა სულ რამდენსამე წამს დაჰყო ავადმყოფთან. მხოლოდ ეხლა შენიშნა მან, რომ ის ოთახი მდებარეობდა მართული იყო ინდოეთის გემოვნებზედ და კედლები ძვირფასის იარაღით შემკული. იქაურობას ინდოე-

მისი მაღალ-ყოვლად-სახელმწიფო-ლომსობის საძარკეველის მძებრ-ახოსის ფლაბიანეს მოგზაურობა ქახეთში.

(შემდეგი *)

12-ს სექტემბერს მისი მაღალ-ყოვლად უსამღვდელოესობა მობრძანდა გაჩნაძიანიდგან წინანდალში თ. ზაქარია გულბათის ძე ჰავევაძესთან და აქ ისაუბრა. 10 შუამთის მონასტერში მობრძანდა ტფილისიდგან ყოვლად სამღვდელო კირიონი, ეპისკოპოსი ალავერდისა ექსარხოსის მისაგებებლად. 11-ს მათი მეუფება კირიონი ალავერდს წაბრძანდა ტაძრის დასათვლიერებლად. 12-ს ეპისკოპოსი კირიონი მიეგება მაღალ-ყოვლად უსამღვდელოესს ფლაბიანეს ს. კისისხევში. აქედგან ორივენი ერთად წაბრძანდნენ და გზაზედ ეკლესიების და სკოლების დათვალიერების შემდეგ, ოთხს საათზედ მობრძანდნენ თელავის ტაძარში. აქ, ხალხის გარდა, მათ მეუფებათ დაუხვდა საპატია დარაჯი მინგრელისკის რაზმის და ქ. თელავის თვით მმართველობა. თელავის მამასახლისმა მიართვა პურმარილი. ტაძრის კარებთან კრებული მიეგება. მღვდელმა მ. იოანე შიუკაშვილმა შემდეგი სიტყვა უთხრა:

ყოვლად მოწყალეო მწყემსთ-მთავარო და მეუფე! ეს ტაძარი ღვთისმშობლის მიძინებისა, რომელშიაც გვგებებით, აშენებულია 1758 წ. საქართველოს მეფე ერეკლე მე- II-საგან. თავ-დავიწყებამდის ერთგული ქრისტეს სარწმუნოებისა, მეფე ერეკლე ხშირად მხურვალე ლოცვით მიჰმართავდა ხოლმე ღვთის მშობელს და მისი სათხოვარი მხოლოდ ეს-ღა იყო — დაეცვა ერი მისი ქრისტეს სარწმუნოების დაუძინებელ მტერთაგან. გამოჩენილი მქადაგებელი იმ დროისა, ყოვლად სამღვდელო ამბროსი, ხშირად დალოცავდა ხოლმე ერეკლეს უძლეველს მხედრობას და

ლ. მ. თის იშვიათი ნივთები და ბუნების სიმდიდრენი ამშვენებდა. როდესაც მკურნალი ლინდენი აცილებდა, ზეიდორფმა ჰკითხა მას: — გეტყობათ, ინდოეთში დიდხანს გიცხოვრიათ, რომ ასეთი ძვირფასი ნივთები შეგიგროვებიათო. — დიად, ოც წელიწადზედ მეტს ხანს დავყავ ბომბეიში, — უბასუხა მოხუცმა მოკლედ. თქვენ თითონ გაიკვლევთ გზას, თუ გნებავთ, რომ დალინი გამოგაყოლოთ? ზეიდორფმა დალინის დახმარება არ ისურვა. როდესაც წასვლის დროს სახლს ერთი კიდევ გადაჰხედა, შენიშნა, რომ ფანჯრები მთლად ჩახურული იყო, თითქო შიგ არავინა სცხოვრობსო. — როგორ სჩქარობდა ის პატრონი ჩემს გამოსტუმრებას, ჰფიქრობდა იგი: მისი თვლები რაღაცა მწუხარებას აღნიშნავდა, რომლის დაფარვასაც ამაოდ სცდილობდა. ეჭვი არ არის, რომ რაღაცა საიდუმლო აქვს სახლში, თორემ სხვა ფრიგ ჩემი იქ ყოფნა რად შეაწუხებდა?! მაგრამ ეჭ, მე ცნობის მოყვარე არა ვარ, რაც უნდა ჰქმნას, მხოლოდ გალიგერს-კი არაფერი დაუშავოსო და...

(შემდეგი იქნება)

ისტორიკო-გეოგრაფიული მკვლევარების მიერ... (The text in this column discusses historical and geographical aspects of the region, mentioning various settlements and administrative changes over time.)

მთიანი რაიონების მდებარეობის... (This section describes the geographical location and characteristics of mountainous regions, including mentions of specific districts and their development.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (The text touches upon the administrative structure and governance of the Kingdom of Georgia during the late 19th century.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Continuation of the administrative and geographical text from the first column.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Further details regarding the political and social structure of the state.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Discussion on the economic conditions and agricultural practices of the time.)

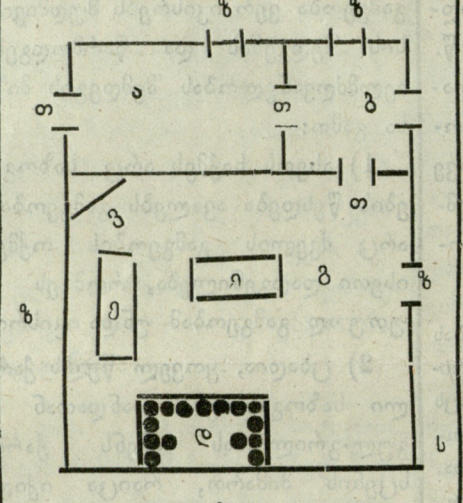
საქართველოს სახელმწიფოს... (Continuation of the text, focusing on the challenges and reforms of the late imperial period.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text discussing the impact of international relations and foreign influences on the kingdom.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Final paragraphs of the article, summarizing the author's views on the state of Georgia.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the right side of the page, top section, possibly related to local news or reports.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the right side, middle section, possibly a continuation or related article.)

- ნიშნების აღნიშვნა:
- ა. სადარბაზო ოთახი.
 - ბ. მარჯვენა დახრების ოთახი.
 - გ. დროის განმარტების ოთახი.
 - დ. საწვავი.
 - ე. სტანდარტი.
 - ვ. შავი ფილა.
 - ზ. ფარისებრი.
 - თ. კარები.

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the right side, bottom section, possibly a continuation or related article.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the far right side, top section, possibly a continuation or related article.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the far right side, middle section, possibly a continuation or related article.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the far right side, bottom section, possibly a continuation or related article.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the far right side, bottom section, possibly a continuation or related article.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the far right side, bottom section, possibly a continuation or related article.)

უცხოეთი

იტალია. ამ ბოლო ხანებში... (An article or report from Italy, discussing political or social events.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the right side, bottom section, possibly a continuation or related article.)

საქართველოს სახელმწიფოს... (Text on the far right side, bottom section, possibly a continuation or related article.)